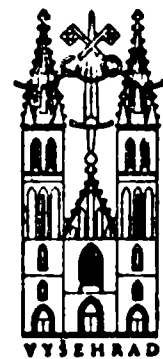

ŽIVOT PÁNA NAŠEHO

JEŽÍŠE KRISTA

vlastními slovy evangelií

N A K L A D A T E L S T V Í V Y Š E H R A D

ŽIVOT PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA

Ž I V O T P Á N A N A Š E H O

J E Ž Í Š E K R I S T A

v l a s t n í m i s l o v y e v a n g e l i í

1946 NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRADE

Vstup

Na počátku¹ bylo Slovo,² a Slovo bylo u Boha,³ a Bůh bylo Slovo.⁴ To bylo na počátku u Boha. Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo. (*Jan 1, 1-3.*)

Na světě byl, a svět povstal skrze něj, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali. Kdokoli však ho přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími,⁵ těm (totiž), kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. (*Jan 1, 10-13.*)

Anděl Gabriel poslán byl od Boha do města galilejského, jménem Nazaret, k panně zasnoubené muži, jménem Josef, z domu⁶ Davidova. A jméno panny Maria. A vešed k ní anděl, řekl: „Zdráva buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnaná tys mezi ženami.“ Ona užasla nad řečí jeho a přemýšlela, jaké by to bylo pozdravení. I řekl jí anděl: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš v životě a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a synem Nejvyššího slouti bude; Pán Bůh dá mu trůn Davida, otce jeho a bude královati v domě Jakubově⁷ na věky a království jeho nebude konce.“ I řekla Maria k andělu: „Kterak se to stane, když muže nepoznávám?“ Odpověděv anděl řekl jí: „Duch svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to Svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží.“ I řekla Maria: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ Tu odešel od ní anděl. (*Luk. 1, 26-35, 38.*)

A Slovo tělem učiněno jest,⁸ a přebývalo mezi námi,⁹ a viděli jsme slávu jeho, jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy. (*Jan 1, 14-15.*)

Kristovo narození stalo se takto: Když matka jeho, Maria, byla zasnoubena Josefovi, nalezena jest prve, než se sešli,¹⁰ těhotnou z Ducha svatého. Josef pak, muž její, jsa spravedlivý a nechtěje postaviti ji na odiv, odhodlal se propustit ji tajně. Když však o tom přemýšlel, hle, anděl Páně ukázal se mu ve snách a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť co se v ní počalo, z Ducha svatého jest. Porodí pak syna a dáš mu jméno Ježíš,¹¹ neboť on spasí lid svůj od hříchů jejich.“ (*Mat. 1, 18-21.*)

Toho času vyšel rozkaz od císaře Augusta, aby byl vykonán soupis celé říše. Tento soupis konal se první za náčelnictví Kviriniova v Syrii. I šli všichni, aby se přiznávali, každý do svého¹² města. Odešel i Josef z Galileje z města Nazareta do Judska, do města Davidova, jež slove Betlem, poněvadž byl z domu a kmene Davidova, aby

se dal zapsati s Marií, zasnoubenou manželkou svou, která byla těhotná. Když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila. I porodila syna svého prvorozeného¹³ a obvinula jej plénkami a uložila ho v jeslích, poněvadž neměli místa v hospodě. (*Luk. 2, 1-7.*)

V téže krajině byli pastýři, ponocující a stráž noční držíce nad stádem svým. A hle, anděl Páně stanul u nich, a jasnost Boží je obklíčila a báli se velmi. Anděl jim řekl: „Nebojte se, neboť hle, zvěstuji vám radost velikou, která bude všemu lidu. Narodil se vám dnes Spasitel, to jest Kristus Pán, v městě Davidově. A toto bude vám znamením: Naleznete dítko plénkami obvinuté a uložené v jeslích. A hned nato bylo s andělem množství zástupů nebeských, kteří chválili Boha říkajíce: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem bohulibým.“ Jak andělé odešli od nich do nebe, pastýři pravili k sobě vespolek: „Pojďme až do Betlema a vizme tu událost, kterou Pán oznámil nám.“ I přišli s chvatem a našli Marii a Josefa i dítko uložené v jeslích.

I vrátili se pastýři, velebíce a chválíce Boha za vše, co slyšeli a viděli tak, jak jim bylo pověděno. (*Luk. 2, 8-16, 20.*)

Když se naplnilo dní osm, aby dítě bylo obřezáno, nazvali je jménem Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, prve než se počalo v životě. (*Luk. 2, 21.*)

Když anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi a řekl: „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a utec do Egypta a pobuď tam, až ti povím; neboť Herodes bude hledati dítě, aby je zahubil,“ on vstav, vzal dítě i matku jeho v noci a odešel do Egypta. A byl tam až do smrti Herodovy, aby se splnilo, co bylo pověděno od Pána skrze proroka slovy: „Z Egypta povolal jsem syna svého.“ (*Mat. 2, 13-15.*)

Když Herodes umřel, hle, anděl Páně ukázal se ve snách Josefovi v Egyptě a řekl: „Vstaň a vezmi dítě i matku jeho a jdi do země izraelské; neboť zemřeli ti, kteří ukládali o život dítěte.“ I vstal a vzal dítě i matku jeho a vešel do země izraelské. Když však uslyšel, že Archelaus kraluje v Judsku místo otce svého Heroda, obával se tam

jíti a byv napomenut ve snách, obrátil se do krajin galilejských. Přišed, bydlel v městě, které slove Nazaret, aby se naplnilo, co bylo předpověděno skrze proroky, že Nazaretským slouti bude. (*Mat. 2, 19-23.*) Rodiče jeho chodívali každého roku do Jerusalema na slavnost velikonoční. Když byl ve dvanácti letech - oni podle obyčeje svátečního šli do Jerusalema, a když dokonavše dny sváteční se vraceli, pacholík Ježíš zůstal v Jerusalemě, aniž to jeho rodiče zpozorovali. Domnívajíce se, že jest v družině, ušli den cesty a hledali ho mezi příbuznými a známými a nenalezše, vrátili se do Jerusalema, hledajíce ho. Po třech dnech našli ho v chrámě, an sedí mezi učiteli poslouchaje a otazuje se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad rozumností a odpovědmi jeho. Uzřevše ho (rodiče jeho) podivili se. I řekla mu matka jeho: „Synu, proč jsi nám to učinil? Hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe.“ I řekl jim: „Co jest, že jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ Ale oni neporozuměli¹⁴ slovu, kte-

ré k nim mluvil. I odebral se s nimi a přišel do Nazareta a byl jim poddán. Matka jeho pak uchovávala všechna ta slova¹⁵ v srdci svém. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí. (*Luk. 2, 41-52.*)

Život, činnost a učení Pána Ježíše Krista.

Počátek hlásání evangelia Ježíše Krista, Syna Božího, byl podle toho, jak je psáno u proroka Isaiáše: „Aj, já posílám posla svého před tváří tvou, který připraví cestu tvou před tebou.“ Hlas volajícího na poušti: „Připravte cestu Páně, rovné čiňte stezky jeho.“ (*Mar. 1, 1-3.*)

Tehdy přišel Ježíš z Galileje na Jordán k Janovi, aby od něho byl pokřtěn.¹⁶ Ale Jan mu bránil řka: „Já mám potřebí pokřtěn býti od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Odpovídaje Ježíš, řekl mu: „Nechej nyní; neboť tak sluší nám vyplniti všelikou správnost.“ I nechal ho. A když byl Ježíš pokřtěn,¹⁷ vyšel ihned z vody; a hle, otevřela se mu nebesa i viděl Ducha Božího sestupovati jako

holubici a přicházeti na něho. A ejhle, s nebe pravil hlas: „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.“ (*Mat. 3, 13-17.*) Byla pak svatba v Káně galilejské. Byla tam matka Ježíšova a byl pozván na svatbu také Ježíš a učedníci jeho. Když se nedostávalo vína, matka Ježíšova řekla mu: „Nemají vína.“ I řekl jí Ježíš: „Co mně a tobě, ženo? Což již nepřišla hodina má?“¹⁸ Dí matka jeho služebníkům: „Cokoli vám řekne, učiňte.“ Bylo pak tam postaveno podle obyčeje k židovskému očišťování¹⁹ šest kamenných štoudví, z nichž každá o dvou nebo třech měrách. Dí jim Ježíš: „Naplňte štoudve vodou.“ I naplnili je až do vrchu. Ježíš jim řekl: „Nyní nalijte a neste správci svatby.“ I donesli. Když správce svatby okusil vody vínem učiněné a nevěděl, odkud jest - služebníci však, kteří vážili vodu, to věděli - správce svatby zavolal ženicha a řekl mu: „Každý člověk dává nejprve dobré víno, a když se podnapili, tehdy (to, které jest) špatnější; ty však zachoval jsi dobré víno až dosavad.“ Tím učinil Ježíš počátek divů v Káně ga-

lilejské a zjevil slávu svou; i uvěřili v něho učedníci jeho. (*Jan 2, 1-11.*)

Když pak byl v Jerusalemě o velikonočích o slavnosti, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce zázraky jeho, které činil. Ježíš sám však se jim nesvěřoval,²⁰ poněvadž je znal všechny a poněvadž neměl zapotřebí, aby kdo vydal mu svědectví o člověku; sám věděl, co je v člověku. (*Jan 2, 23-25.*)

Byl pak jeden člověk z farizeů, jménem Nikodem, náčelník židovský. Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Mistře, víme, že jsi od Boha vyšel jako učitel; neboť nikdo nemůže činiti těch zázraků, které ty činíš, není-li Bůh s ním.“ Ježíš odpověděl a řekl mu: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: „Nenarodí-li se kdo znova, nemůže viděti království Božího.“ Dí jemu Nikodem: „Kterak může člověk se naroditi jsa starý? Může po druhé vejíti v život matky své a opět se naroditi?“ Ježíš odpověděl: „Vpravdě, vpravdě pravím tobě: „Nenarodí-li se kdo znova z vody a Ducha, nemůže vejíti do království Božího.“²¹ Co se narodilo z tě-

la, tělo jest, a co se narodilo z Ducha, duch jest.“²² (*Jan 3, 1-6.*)

Přišel tedy zase do Kány galilejské, kde byl proměnil vodu ve víno. A byl jeden úředník královský v Kafarnaum, jehož syn byl nemocen. Ten uslyšev, že Ježíš přichází z Judska do Galileje, odebral se k němu a prosil ho, aby přišel a uzdravil mu syna; neboť počínal umírat. I řekl mu Ježíš: „Neuzříte-li zázraků a divů, neuvěříte.“ Dí mu úředník královský: „Pane, pojď, prve než umře můj syn.“ Dí mu Ježíš: „Jdi, syn tvůj jest živ.“

Člověk ten uvěřil slovu, které mu pravil Ježíš, a šel. Když pak byl již na cestě, služebníci jeho potkali se s ním a zvěštovali mu, že syn jeho jest živ. I otázal se jich na hodinu, ve kterou se mu ulevilo. Oni mu řekli: „Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice.“ Poznal tedy otec, že to byla ona hodina, ve které mu Ježíš řekl: „Syn tvůj jest živ.“ I uvěřil v něho on sám i celý dům jeho. To byl druhý zázrak, který Ježíš učinil opět (v Káně), když přišel z Judska do Galileje. (*Jan 4, 46-54.*)

Když pak byl Jan uvězněn, Ježíš přišel do Galileje a hlásal evangelium o království Božím. Říkal: „Čas se naplnil, a království Boží se přiblížilo; čiňte pokání a věřte v evangelium.“ (*Mar. 1, 14, 15.*)

Když pak Ježíš uslyšel, že Jan byl uvězněn, odebral se do Galileje a opustil Nazaret, přišel do Kafarnaa přímořského v končinách zabulonských a neftalimských a usídlil se tam. (*Mat. 4, 12-13.*)

Židé pak hleděli ho usmrtiti, ježto nejen rušil sobotu,²³ nýbrž i Boha nazýval Otcem svým, čině se rovným Bohu. Ježíš tedy odpověděl jim: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: Nemůže Syn²⁴ sám od sebe činiti nic, leč co vidí, že činí Otec. Cokoli totiž činí On, to činí podobně i Syn; neboť Otec miluje Syna a ukazuje mu všechno, co sám činí; a větší ještě skutky nadto ukáže mu, abyste se divili. Jako totiž Otec mrtvé křísí a oživuje, tak i Syn, koho chce, oživuje. Neboť Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal. Vpravdě, vpravdě pravím vám:

Kdo slyší slovo mé a věří tomu, jenž mě poslal, má život věčný a soudu nepropadá, nýbrž přešel ze smrti do života. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Přichází hodina a nyní jest, kdy mrtví uslyší hlas Syna Božího, a ti, kteří uslyší, živi budou; neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, a dal mu moc konati soud, poněvadž jest Syn člověka.²⁵ Nedivte se tomu, neboť přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé páchali, na vzkříšení k soudu. Nemohu já sám od sebe činiti nic. Jak slyším, tak soudím a soud můj jest spravedlivý, neboť nehledám vůle své, nýbrž vůli toho, jenž mne poslal. (*Jan 5, 18-30.*)

V těch dnech vyšel na horu se modlit a přes noc trval na modlitbě k Bohu. Když se rozednilo, povolal k sobě učedníky své a vyvolil z nich dvanáct, jež také apoštoly nazval: Šimona, jemuž dal jméno Petr, a Ondřeje, bratra jeho, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje, Matouše a Tomáše,

Jakuba, syna Alfeova, a Šimona, jenž slove Horlivec, a Judu, bratra Jakubova, a Jidáša Iškariotského, jenž sestal zrádcem. (*Luk. 6, 12-16.*)

A sestoupiv s nimi, stanul na rovině, i zástup učedníků jeho a četné množství lidu ze všeho Judska a Jerusalema a z přímořské krajiny tyrské a sidonské, kteří přišli, aby ho poslechli a byli uzdraveni od neduhů svých. Byli uzdravováni také ti, kteří byli trápeni od duchů nečistých. Veškeren zástup hleděl se ho dotknouti, neboť moc vycházela od něho a uzdravovala všechny. (*Luk. 6, 17-19.*)

Uzřev pak Ježíš zástupy, vystoupil na horu, a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. I otevřel ústa a učil je takto:²⁶

„Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské. Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou. Blahoslavení lkající, neboť oni potěšeni budou. Blahoslavení, kteří lačnější a žízní po spravedlnosti, neboť oni nasyceni budou. Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrden-

ství dojdou. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou. Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouti budou. Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské. Blahoslavení jste, když pro mne budou vás tupiti a pronásledovati a mluviti všechno zlé proti vám lhouce; radujte se a plesejte, neboť odplata vaše hojná je v nebesích. Tak zajisté pronásledovali proroky, kteří byli před vámi.

Vy jste sůl země; jestliže sůl se zkazí, čím bude osolena? K ničemu nehodí se již, leč ji vyhodit ven a nechat pošlapat od lidí. Vy jste světlo světa. Nemůže se ukrýti město na hoře ležící. Aniž rozsvěcují svíci a kladou ji pod kbelík, nýbrž na svícen, aby svítila všem, kteří jsou v domě. Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž jest na nebesích.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon²⁷ nebo proroky, nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Vpravdě zajisté vám pravím: dokud nepomine nebe a země, nepo-

mine jediné písmě nebo jediná čárka ze zákona, až se všechno stane. Kdo by tedy zrušil jeden z příkazů těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenším bude v království nebeském, kdo by však je činil a jim učil, ten bude velikým v království nebeském. Neboť pravím vám: nebude-li hojnější spravedlnost²⁸ vaše než zákoníků²⁹ a farizeů,³⁰ nevejdete do království nebeského. Slyšeli jste, že bylo řečeno starým:³¹ „Nezabiješ! Kdo by zabil, propadne soudu.“ Já však pravím vám, že každý, kdo se hněvá na bratra svého, propadne soudu.³² Kdo by však řekl bratru svému „hlupáku“, propadne veleradě, a kdo by řekl „blázne“, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy dar svůj k oltáři a tam se rozpomeneš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prve, smíř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj. Srovnej se s protivníkem svým rychle, dokud jsi s ním na cestě, aby tě snad nevydal protivník soudci, a soudce vydal by tě biřicovi, a byl bys uvržen do vězení. Vpravdě pravím tobě, nevyjdeš od-

tud, dokud nevrátíš poslední halěř.

Slyšeli jste, že řečeno je starým: „Nezcizoložíš.“ Já však pravím vám, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. Pohoršuje-li tě oko tvé pravé, vylup³³ je a odhoď od sebe, neboť prospěšnější jest pro tebe, aby zahynul jeden tvůj úd, než aby celé tělo tvé bylo uvrženo do pekla. Řečeno jest také: „Kdo by propustil manželku svou, dej jí lístek zápuďný.“³⁴ Já však pravím vám, že každý, kdo propustí ženu svou, vyjma pro smilství,³⁵ uvádí ji v cizoložství, a kdo by propuštěnou přijal, cizoloží.

Opět jste slyšeli, že řečeno je starým: „Nebudeš křivě přísahati, ale splníš Pánu přísahy své.“ Já však pravím vám, abyste nepřísahali vůbec,³⁶ ani při nebi, neboť trůn Boží je to, ani při zemi, neboť je podnoží nohou jeho, ani při Jerusalemu, neboť je to město velikého krále, ani při hlavě své nebudeš přísahati, neboť jediného vlasu nemůžeš učiniti bílým nebo černým. Budiž však řeč vaše „ano, ano“, „ne, ne“, co nad to jest, ze zlého jest.

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko, zub za zub.“ Já však pravím vám, abyste neodpírali zlému, nýbrž, udeří-li tě někdo v pravé líce tvé, nastav mu i druhé, a tomu, kdo se chce souditi s tebou a (tak) vzíti sukni tvou, zanechej i plášť, a přinutí-li tě kdo na míli jednu, jdi s ním i (jiné) dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej, a od toho, kdo si chce vypůjčiti od tebe, se neodvracej.³⁷

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenáviděti budeš nepříteli svého.“ Ale já pravím vám: „Milujte nepřátele své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli dětmi svého Otce, jenž jest na nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé. Neboť milujete-li jen ty, kteří vás milují, jakou budete míti odplatu? Což to nečiní i celníci?³⁸ A budete-li pozdravovati toliko své bratry, co zvláštního činíte? Což to nečiní také i pohané? Buďte tedy dokonalí, jak i Otec váš nebeský dokonalý jest. Mějte se na pozoru, abyste nekonali dob-

rých skutků svých před lidmi, chtějíce býti od nich viděni, sice nebudete míti odplaty u svého Otce, jenž jest na nebesích. Když tedy dáváš almužnu, netrub před sebou, jako pokrytci činí v synagogách a na ulicích, aby byli ctěni od lidí, vpravdě pravím vám, tím již vzali odplatu svou. Ale když ty dáváš almužnu, ať nezví tvá levice, co činí tvá pravice, aby almužna tvá byla v skrytě, a Otec tvůj, který vidí v skrytě, odplatí tobě. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci, kteří si libují v synagogách a na rozích trhů stojíce se modliti, aby byli viděni od lidí. Vpravdě pravím vám: vzali odplatu svou. Když však ty se modlíš, vejdi do pokojíka svého, zavři dveře a pomodli se k Otci svému ve skrytě, a tvůj Otec, který vidí v skrytě, odplatí tobě. Modlíce se pak, nemluvte mnoho, jako pohané; domnívajíť se, že budou vyslyšeni pro svou mnohomluvnost. Nebuďte tedy, jako jsou oni; ví zajisté Otec váš, čeho je vám potřeby, prve než ho prosíte.

Takto tedy budete se modliti vy: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé.

Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvodň nás v pokušení. Ale zbav nás od zlého (Amen). Neboť odpustíte-li lidem hříchy jejich, odpustí i vám Otec váš nebeský (hříchy vaše); pakli neodpustíte lidem, ani Otec váš neodpustí vám hříchy vaše.

Když pak se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí; neboť znešvařují obličej svůj, aby zjevno bylo lidem, že se postí. Vpravdě pravím vám, vzali odplatu svou. Když však ty se postíš, pomaz si hlavu a tvář si umyj, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš, nýbrž Otci tvému, jenž je v skrytě; a Otec tvůj, jenž vidí v skrytě, odplatí tobě. (*Mat. 6, 5-18.*)

Neskládejte si pokladů na zemi, kde rez a mol kazí a kde zloději vykopávají a kradou, ale skládejte sobě poklady v nebi, kdež ani rez ani mol nekazí, a kde zloději nevykopávají aniž kradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. Svící těla tvého jest oko tvé. Je-li oko tvé zdravé,

bude světlé celé tělo tvé, je-li však oko tvé špatné, celé tělo tvé bude tmavé.³⁹ Jestliže tedy světlo, které jest v tobě, tmou je, jak velká bude tma sama? Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti, neboť buď bude jednoho nenáviděti a druhého milovati, anebo jednoho se přidrží a druhým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně. Proto pravím vám: Nepečujte úzkostlivě o svůj život, co byste jedli, ani o své tělo, čím byste se odívali. Což není život více nežli pokrm, a tělo více než oděv? Pohledte na ptactvo nebeské, že neseje, ani nežne, ani neshromažďuje do stodol, a váš Otec nebeský je živí. Nejste vy dražší než ono? A kdo z vás samou starostí může přidati k délce svého věku jediný loket? A proč pečujete úzkostlivě o svůj oděv? Pozorujte lilie polní, kterak rostou, nepracují, aniž předou, pravím vám pak, že ani Šalomoun ve vší své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich. Jestliže tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci vržena bývá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní? Nepečujte tedy úzkostlivě, říkajíce: Co bu-

deme jísti, aneb co budeme pít aneb čím se budeme odívati? Neboť po tom všem se pohané shánějí; ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete. Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno. Nepečujte tedy úzkostlivě o zítřek, neboť zítřek bude pečovati sám o sebe, dosti má každý den na své lopotě.

Nesudte, abyste nebyli souzeni, neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno. Pročpak vidíš třísku v oku bratra svého a trámu ve svém oku nepozoruješ? Aneb kterak díš bratru svému: Nechej, ať vyjmu třísku z oka tvého, a hle, trám jest v oku tvém? Pokrytče, vyjmi nejprve trám z oka svého, a potom přihlédni, abys vyvrhl třísku z oka bratra svého. Ne dávejte věci svaté psům, aniž házejte perly své před svině, aby snad jich nepošlapaly a obrátíce se neroztrhaly vás.

Proste, a bude vám dáno, hledejte, a naleznete, tlucte, a bude vám otevřeno, neboť každý, kdo prosí, dostává, kdo hledá,

nalézá, a tomu, kdo tluče, bude otevřeno. Či je který člověk mezi vámi, jenž podá synu svému kámen, když ho bude prositi za chléb? Aneb bude-li prositi za rybu, zdali podá mu hada? Jestliže tedy vy, jsouce zlí, umíte dobré dary dávatí svým dětem, čím spíše Otec váš, jenž jest v nebesích, dá dobré věci těm, kteří ho prosí? Všecko tedy, co chcete, aby vám lidé činili, i vy tak činite jim, neboť to jest zákon i pro-
roci.

Vcházejte těsnou branou,⁴⁰ neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteří vcházejí skrze ni. Jak těsná jest brána a úzká cesta, která vede k životu, a málo je těch, kteří ji nalézají.

Mějte se na pozoru před nepravými pro-
roky,⁴¹ kteří přicházejí k vám v rouše ov-
čím, v nitru jsou však vlci draví. Po ovoci
jejich poznáte je: Což se sbírají s trní hroz-
ny anebo s bodláčí fíky? Tak každý strom
dobrý nese ovoce dobré, špatný strom ovo-
ce špatné přináší. Nemůže strom dobrý nésti
ovoce špatné, ani strom špatný přináseti

ovoce dobré. Každý strom, který nenese ovoce dobrého, bývá vyřat a na oheň uvržen. Nuže, tedy po ovoci jejich poznáte je. Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského. Mnozí mi řeknou v onen den: Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém neprorokovali a ve jménu tvém nevymítali zlé duchy a ve jménu tvém nečinili mnoho zázraků?

A tehdy prohlásím jim: Nikdy jsem vás neznal; odejděte ode mne, pachatelé nepravosti.

Každý tedy, kdo slyší tato má slova a koná je, bude jako muž moudrý, který postavil svůj dům na skále. I spadl příval, přišly řeky, zavály větry a obořily se na ten dům. Nespadl však, neboť byl založen na skále. A každý, kdo slyší tato má slova a nekoná jich, bude jako muž pošetilý, jenž postavil svůj dům na písku. I spadl příval, přišly řeky, zavály větry a obořily se na ten dům. I spadl a pád jeho byl veliký.“ - -

A když Ježíš dokončil řeči tyto, užasly zá-

stupy nad jeho učením, neboť učil je jako mající moc, a ne jako jejich zákoníci a farizeové. (*Mat. 5 k.-7 k.*)

Jeden z farizeů ho prosil, aby s ním pojedl. I vešel do domu farizeova a zaujal místo u stolu. A hle, žena, která byla v městě známa jako hříšnice, dověděla se, že stoluje v domě farizeově, přinesla alabastrovou nádobu masti, a postavila se vzadu u nohou jeho a počala plačíc smáčeti slzami nohy jeho, utírala je vlasy hlavy své, líbala mu nohy a mazala je mastí. Uzřev to farizeus, který ho pozval, pravil sám u sebe: „Kdyby to byl prorok, věděl by, kdo a jaká je ta žena, která se ho dotýká; neboť je hříšnice.“ Ježíš oslovil ho a řekl: „Šimone, mám ti něco povědět.“ On řekl: „Mistře, pověz.“ „Kterýsi věřitel měl dva dlužníky; jeden byl mu dlužen pět set denárů a druhý padesát. Poněvadž neměli, čím by zaplatili, odpustil oběma. Který tedy z nich miluje ho více?“ Odpověděl Šimon řekl: „Myslím, že ten, kterému více odpustil.“ On mu řekl: „Dobře jsi usoudil.“ A obrátiv se k ženě, řekl Šimonovi: „Vidíš tuto

ženu? Vešel jsem do domu tvého; vody na nohy jsi mi nepodal, tato však slzami smočila mé nohy a utřela je vlasy svými. Políbení jsi mi nedal, tato však, jak vešla, nepřestala líbati nohy mé. Olejem nepomazal jsi hlavy mé, tato však mastí pomazala mi nohy. Proto pravím tobě, odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho. Komu však méně se odpouští, méně miluje.“ I řekl jí: „Odpouštějí se tobě hříchy.“ Tu počali spolustolující říkati sami u sebe: „Kdo je tento, jenž i hříchy odpouští?“ Ale Ježíš řekl ženě: „Víra tvá tě spasila; jdi v pokoji.“ (*Luk. 7, 36-50.*)⁴²

Potom odešel Ježíš za moře Galilejské, to jest Tiberiadské, a veliký zástup šel za ním, neboť viděli zázraky, které činil na nemocných. I vystoupil Ježíš na horu a posadil se tam se svými učedníky. Byly blízko velikonoce, slavnost židovská.⁴³ Tedy Ježíš, když pozdvihl oči a spatřil, že zástup veliký jde k němu, pravil Filipovi: „Odkud nakoupíme chlebů, aby pojedli tito?“ - To řekl, zkoušeje ho, neboť sám věděl, co hodlá učiniti. - Filip mu odpověděl: „Za dvě stě de-

nárů chlebů nestačí jim, aby každý něco málo dostal.“ Dí jemu jeden z učedníků jeho, Ondřej, bratr Šimona Petra: „Je zde jeden chlapec, který má pět chlebů ječných a dvě ryby, ale co je to na tak mnohé?“ Tedy řekl Ježíš: „Rozkažte lidem, ať se posadí.“ - Bylo mnoho trávy na tom místě. - I posadilo se mužů počtem asi pět tisíc. Tu Ježíš vzal chleby a díky učiniv rozdal je sedícím; podobně i z ryb, kolik chtěli. Když se nasýtili, řekl svým učedníkům: „Seberte zbylé kousky, ať nezhynou.“ I sebrali je a naplnili dvanáct košů kousky z pěti chlebů ječných, které zbyly po těch, kteří jedli. Tedy ti lidé uzřevše zázrak, jež učinil Ježíš, pravili: „To jest jistě ten prorok, který má přijíti na svět.“ Proto Ježíš, poznav, že chtějí přijíti a chopiti ho, aby ho učinili králem, uchýlil se opět na horu sám jediný.

Když pak byl večer, učedníci jeho sestoupili k moři a vstoupivše na loď, plavili se přes moře do Kafarnaa. Již se tmělo a Ježíš ještě k nim nepřišel. Moře však se zdvíhalo, ježto vál veliký vítr. Když tedy ura-

zili asi dvacet pět nebo třicet honů, spatřili Ježíše, že kráčí po moři a přibližuje se k lodi; i báli se. On však jim řekl: „Já jsem to; nebojte se.“ Tu chtěli ho vzítí na loď, ale loď byla hned u země, kam se ubírali.

Druhého dne lid, který stál za mořem,⁴⁴ zvěděl, že nebylo tam jiné lodi, leč jen jedna, a že Ježíš nevstoupil s učedníky svými na tu loď, ale že učedníci jeho sami odpluli; jiné však lodi připluly z Tiberiady blízko k tomu místu, kde byli jedli chléb, když Pán díky učinil. Když tedy lid viděl, že tam Ježíše není, ani učedníků jeho, vstoupili na lodi a dostali se do Kafarnaum, hledající Ježíše.

A když ho našli za mořem, řekli jemu: „Mistře, kdy jsi sem přišel?“ Ježíš jim odpověděl: „Vpravdě; vpravdě pravím vám: Hledáte mne ne proto, že jste viděli divy, ale že jste jedli z chlebů a nasýtli se. Snažte se nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, který vám dá Syn člověka; neboť toho potvrdil Otec Bůh.“ I řekli mu: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?“ Ježíš

jim odpověděl: „To jest dílo Boží, abyste věřili v toho, jehož on poslal.“ Tu mu řekli: „Které znamení tedy činíš ty, abychom je viděli a tobě věřili? Co konáš? Otcové naši jedli manu na poušti, jakož jest psáno: Chléb s nebe dal jim k jídlu.“⁴⁵ Tedy řekl jim Ježíš: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: „Nikoli Mojžíš dal vám chléb s nebe, nýbrž Otec můj dává vám pravý chléb s nebe.“⁴⁶ Neboť chléb Boží jest ten, který sestupuje s nebe a dává život světu.“ I řekli mu židé: „Pane, povždy nám dávej ten chléb.“ A Ježíš jim řekl: „Já jsem Chléb života; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízniť nikdy. Avšak řekl jsem vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte. Všecko, co mi dává Otec, přijde ke mně, a toho, kdo ke mně přijde, nevyvrhnu ven, neboť jsem sestoupil s nebe, nikoliv abych činil vůli svou, nýbrž vůli toho, jenž mě poslal. Toto pak jest vůle toho, jenž mě poslal (Otce), abych neztratil nic z toho, co mi dal, nýbrž abych to vzkřísil v den poslední. Neboť to jest vůle Otce mého, který mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a vě-

ří v něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v den poslední.“ I reptali židé na něho, že řekl: „Já jsem chléb, který s nebe sestoupil,“ a pravili: „Není-li to Ježíš, syn Josefov, jehož otce i matku známe? Kterak tedy praví: S nebe jsem sestoupil.“ Ježíš tedy jim odpověděl: „Nereptejte vespolek. Nikdo nemůže přijíti ke mně, nepřitáhne-li ho Otec,⁴⁷ který mě poslal; a já ho vzkřísím v den poslední. Je psáno v prorocích: „A budou všichni poučováni od Boha.“ Každý, kdo uslyšel od Otce a se naučil, přichází ke mně. Nepravím tím, že by kdo viděl Otce, leč jen ten, jenž jest od Boha, ten viděl Otce. Vpravdě, vpravdě pravím vám: Kdo věří ve mne, má život věčný. Já jsem Chléb života. Otcové vaši jedli na poušti manu, a zemřeli. To jest Chléb s nebe sestupující, aby, jí-li kdo z něho, nezemřel. Já jsem Chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z Chleba toho, živ bude na věky. A Chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa.

Tu hádali se židé vespolek: „Kterak může tento nám dátí tělo své k jídlu?“ Proto řekl

jim Ježíš: „Ano, ano, pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života.⁴⁸ Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne. To jest Chléb, jenž s nebe sestoupil, ne jako otcové vaši jedli manu a zemřeli. Kdo jí Chléb tento, živ bude na věky.“ To pověděl, když učil v synagoze v Kafarnau. (*Jan 6, 1-60.*)

Když přišel Ježíš do krajin Césareje Filipovy, otázal se učedníků svých řka: „Za koho mají lidé Syna člověka?“ I řekli jemu: „Jedni za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ Dí jim Ježíš: „Vy pak za koho mě máte?“ Odpovídaje Šimon Petr řekl: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ A Ježíš odpověděl řekl jemu: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Janův: Neboť tělo a krev ti to

nezjevilo, nýbrž Otec můj, jenž je v nebesích. I já pravím tobě: Ty jsi Petr, t. j. skála, a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné jí nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (*Mat. 16, 13-19.*)

A hle, jeden zákoník vstal, aby ho pokoušel; i řekl: „Mistře, co musím učiniti, abych dostal život věčný?“ On mu řekl: „Co je psáno v zákoně? Kterak tam čteš?“ On odpověděl: „Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší síly své i ze vší mysli své, a bližního svého jako sebe samého.“ I řekl mu: „Dobře jsi odpověděl; to čin a živ budeš.“ (*Luk. 10, 25-28.*)

„Zhřešil-li pak proti tobě bratr tvůj, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima. Poslechne-li tě, získal jsi bratra svého; pakli neposlechne, přiber si ještě jednoho nebo dva, aby ústy dvou nebo tří svědků každá věc byla zjištěna. Nebude-li jich dbáti, pověz to církvi; neuposlechne-li však ani církve,

budiž tobě jako pohan a celník. Vpravdě pravím vám: Cokoli svážete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi. Opět pravím vám: Sjednotí-li se dva z vás na zemi o kterékoliv věci a prosí za ni, dostane se jim toho od Otce mého, jenž jest v nebesích. Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.“ (*Mat. 18, 15-20.*)

Jda mimo, uzřel člověka, slepého od narození. I otázali se ho učedníci jeho: „Mistře, kdo zhřešil, tento, či rodiče jeho, že se slepý narodil?“ Ježíš odpověděl: „Ani tento nezhřešil ani jeho rodiče, ale stalo se to, aby se zjevily na něm skutky Boží. Já musím činiti skutky toho, jenž mě poslal, pokud jest den; přichází noc, kdy nikdo nemůže dělati. Pokud jsem na světě, jsem světlem světa.“ To pověděl plivl na zem a udělav ze sliny bláto, pomazal mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi, umyj se v rybníce Siloe“ - to jest v překladě „Poslaný“. - I odešel a umyl se a když se vrátil, viděl. Proto sousedé a ti, kteří ho dříve vídali, že

byl žebrákem, řekli: „Není to ten, jenž sedával a žebрал?“ Někteří pravili: „Jest to on.“ Jiní řekli: „Kterak se otevřely tvoje oči?“ On odpověděl: „Ten člověk, který slove Ježíš, udělal bláto a pomazal mi oči a řekl mi: Jdi k rybníku Siloe a umyj se. I šel jsem a umyv se, vidím.“ I řekli mu: „Kde jest on?“ Pravil: „Nevím.“

Přivedli ho k farizeům, toho, jenž býval slepý. Byla pak sobota, když Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči. Opět tedy tázali se ho i farizeové, kterak prohlédl. On jim řekl: „Bláto položil mi na oči, i umyl jsem se a vidím.“ Tu řekli někteří z farizeů: „Není tento člověk od Boha, neboť nešetří soboty.“ Jiní však pravili: „Kterak může člověk hříšný činiti takové zázraky?“ I byla roztržka mezi nimi. Pravili opět slepému: „Co ty pravíš o něm, že ti otevřel oči?“ On řekl: „Jest prorok.“ I nevěřili o něm židé, že byl slepý a prohlédl, až povolali rodiče toho, jenž prohlédl. I otázal se jich: „Jest tento váš syn, o němž vy pravíte, že se slepý narodil? Kterak tedy nyní vidí?“ Rodiče jeho jim odpověděli: „Víme, že to

jest náš syn a že se slepý narodil, ale kterak nyní vidí, nevíme; jeho se ptejte, má léta, ať sám mluví o sobě.“ - To řekli rodiče jeho, poněvadž se báli židů; neboť již se židé usnesli, aby, vyzná-li ho kdo jako Mesiáše, byl vyobcován. Proto řekli rodiče jeho: „Má léta, jeho se zeptejte.“ - Opět tedy povolali toho člověka, který býval slepý, a řekli mu: Vzdej chválu Bohu! My víme, že ten člověk je hříšník.“ On tedy řekl jim: „Je-li hříšník, nevím; jedno vím, že byv slepý, nyní vidím.“ I řekli mu: „Co ti učinil? Kterak ti otevřel oči?“ Odpověděl jim: „Pověděl jsem vám již a neslyšeli jste? Proč to chcete opět slyšeti? Zdaliž i vy chcete býti jeho učedníky?“ I spílali mu a řekli: „Ty jsi učedníkem jeho, my jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomto však nevíme, odkud jest.“ Člověk ten jim odpověděl: „To jest věru divná věc, že vy nevíte, odkud jest, a otevřel mi oči. Víme, že hříšníků Bůh neslyší, ale je-li kdo bohabojný a činí vůli jeho, toho slyší. Od věků nebylo slýcháno, že by byl kdo otevřel oči slepému od narození.

Kdyby tento nebyl od Boha, nic by nemohl činiti.“ Odpověděli mu: „Všecek ses v hříchu narodil, a ty chceš učití nás?“ I vyvrhli ho ven.

Ježíš uslyšel, že ho vyvrhli ven, a naleznuv ho, řekl mu: „Věříš v Syna Božího?“ On odpověděl: „Kdo jest to, Pane, abych v něho věřil?“ Ježíš mu řekl: „I vidíš ho, a ten je to, jenž s tebou mluví.“ On řekl: „Věřím, Pane.“ A padnuv před ním, klaněl se mu.

I řekl Ježíš: „Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a kteří vidí, slepými se stali. I uslyšeli to někteří z farizeů, kteří byli u něho, a řekli mu: „Jsme snad také my slepí?“ Ježíš řekl jim: „Kdybyste byli slepí, neměli byste hříchu; nyní však pravíte: Vidíme; proto hřích váš zůstává.“ (*Jan 9, 1-41.*)

Vstav odtud šel do končin judských Zajordanskem. I scházely se k němu opět zástupy, a on je učil, jak činíval. Tu farizeové přistoupivše k němu, tázali se ho pokoušejíce jej: „Je dovoleno muži propustiti manželku svou?“ On odpověděl: „Co přikázal

vám Mojžíš?“ Oni řekli: „Mojžíš dovolil napsati lístek zápuďný a propustit.“ Ježíš odpovídaje jim pravil: „Pro tvrdost srdce vašeho napsal vám příkaz ten. Na počátku stvoření učinil je Bůh mužem a ženou. Proto opustí člověk otce svého i matku svou a přilne k manželce své, a ti dva budou tělem jedním. Nejsou tedy již dva, nýbrž jedno tělo. Nuže, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“ Ale v domě otázali se ho zase učedníci jeho o té věci. Řekl jim: „Kdo propustí manželku svou a pojme jinou, cizoloží proti ní, a propustí-li žena muže svého a vdá se za jiného, cizoloží.“ (*Mar. 10, 1-12.*)

Když dokonal Ježíš všechny ty řeči, pravil svým učedníkům: „Víte, že po dvou dnech budou velikonoce, a Syn člověka bude vydán, aby byl ukřižován.“ (*Mat. 26, 1, 2.*) Prvního dne přesnic přistoupili učedníci k Ježíšovi a řekli: „Kde chceš abychom ti připravili k jídlu beránka?“ On řekl: „Jděte do města k jistému člověku a rcete mu: Mistr praví: Můj čas je blízko; u tebe budu jísti beránka se svými učedníky.“ I učinili

učedníci, jak jim Ježíš nařídil, a připravili beránka.

Když pak byl večer, zaujal místo za stolem se svými dvanácti učedníky. A když jedli, řekl: „Vpravdě, vpravdě pravím vám: jeden z vás mne zradí.“ I zarmoutivše se velmi, počali jeden přes druhého říkati mu: „Jsem to já, Pane?“ On odpověděl: „Kdo se mnou omáčí ruku v míse, ten mě zradí. Syn člověka jde sice, jak je psáno o něm, ale běda tomu člověku, skrze něhož Syn člověka bude zrazen; lépe by mu bylo, kdyby se byl ten člověk nenarodil.“ I promluvil Jidáš, který ho zradil, a řekl: „Jsem to já, mistře?“ Dí mu Ježíš: „Tak jest! Jak jsi řekl!“

Když pak večeřeli, Ježíš vzal chléb a požehnav rozlámal jej, dal učedníkům svým a řekl: „Vezměte a jezte: toto jest tělo mé.“ A vzav kalich, poděkoval a dal jim řka: „Pijte z toho všichni, neboť toto jest krev má Nového Zákona, která se vylévá za mnohé na odpuštění hříchů. Ale pravím vám: Od té chvíle nebudu píti z tohoto plodu vinného kmene až do onoho dne,

kdy jej budu pít s vámi nový v království
Otce svého.“ (*Mat. 26, 17-29.*)

Utrpení a smrt Pána Ježíše Krista.

To pověděv Ježíš vyšel s učedníky svými za potok Cedron, kde byla zahrada; do té vešel on i učedníci jeho. Věděl však o tom místě i Jidáš, který ho zrazoval, neboť Ježíš scházel se tam často s učedníky svými. Jidáš tedy pojav četu vojáků a pochopy od velekněží a farizeů, přišel tam se svítilnami a pochodněmi a zbraní. Ježíš věda všecko, co na něj mělo přijíti, vyšel jim vstříc a řekl: „Koho hledáte?“ Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim Ježíš: „Já jsem to.“ - Stál s nimi též Jidáš, který ho zrazoval. - Jak jim tedy řekl: „Já jsem to,“ ustoupili zpět a padli na zem. I otázal se jich opět: „Koho hledáte?“ Oni řekli: „Ježíše Nazaretského.“ Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že já to jsem. Hledáte-li tedy mne, nechte těchto, ať odejdou.“ Aby se splnilo slovo, které řekl: „Neztratil jsem

nikoho z těch, které jsi mi dal.“ Tu Šimon Petr maje meč, vytasil jej, napadl služebníka veleknězova a uťal mu pravé ucho. - Jméno služebníka toho bylo Malchus. - I řekl Ježíš Petrovi: „Schovej meč svůj do pochvy. Nemám píti kalich, který mi dal Otec?“ Tu četa, tisícník⁴⁹ a židovští pochopové jali Ježíše a svázali ho.

I přivedli ho nejprve k Annášovi,⁵⁰ neboť byl tchánem Kaifáše, který byl nejvyšším knězem toho roku. Byl to onen Kaifáš, který dal židům radu, že jest užitečno, aby jeden člověk zemřel za lid.

Za Ježíšem šel Šimon Petr a jiný učedník. Tento učedník byl znám nejvyššímu knězi a vešel s Ježíšem do dvora nejvyššího kněze, ale Petr stál u dveří venku. Ten druhý učedník, jenž byl znám nejvyššímu knězi, vyšel a promluviv s vrátnou, uvedl Petra dovnitř. Tu děvečka vrátná pravila Petrovi: „Nejsi také z učedníků toho člověka?“ On řekl: „Nejsem.“ Stáli pak tam služebníci a pochopové u ohně, poněvadž bylo zima, a ohřívali se; stál s nimi také Petr, ohřívaje se.

Velekněz tedy otázal se Ježíše o jeho učednících a o jeho učení. Ježíš mu odpověděl: „Já jsem mluvil světu zjevně; já jsem učil vždy v synagoze a v chrámě, kde všichni židé se scházejí, a tajně jsem nemluvil nic. Proč se mne ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem mluvil; hle, ti vědí, co jsem já mluvil.“ Když to pověděl, jeden z pocho-pů, stoje tu, dal Ježíšovi políček řka: „Tak odpovídáš nejvyššímu knězi?“ Ježíš mu odpověděl: „Mluvil-li jsem zle, vydej svědectví o zlém; pakli dobře, proč mě biješ?“ I poslal ho Annáš svázaného k nejvyššímu knězi Kaifášovi. Šimon Petr stál a ohříval se. I řekli mu: „Nejsi také z učedníků jeho?“ On zapřel a řekl: „Nejsem.“ Dí mu jeden ze služebníků nejvyššího kněze, příbuzný toho, jemuž Petr uťal ucho: „Nevi-děl jsem tě já s ním v zahradě?“ Tu zapřel Petr opět a hned kohout zazpíval. - I přivedli Ježíše od Kaifáše do římského soudního dvora. Bylo ráno. Sami nevešli do soudního dvora, aby se neposkvrnili, nýbrž aby mohli jísti velikonočního beránka. Tedy Pilát vyšel k nim ven a řekl: „Kte-

rou žalobu vedete proti tomuto člověku?“ Odpověděli mu: „Kdyby tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.“ I řekl jim Pilát: „Vezměte ho vy a podle zákona svého suďte ho.“ Tu řekli mu židé: „Nám nepřísluší zabít nikoho.“ Aby se splnilo slovo Ježíšovo, které byl pověděl, naznačuje, jakou smrtí má umřít. -

Pilát tedy vešel opět do soudní síně, povolal k sobě Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ Ježíš odpověděl: „Sám od sebe to pravíš, či jiní ti to o mně pověděli?“ Pilát odpověděl: „Jsem já žid? Národ tvůj a velekněží vydali mi tebe. Co jsi učinil?“ Ježíš odpověděl: „Království mé není z tohoto světa. Kdyby z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán židům, ale království mé není odtud.“ I řekl mu Pilát: „Tedy králem jsi ty?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Dí mu Pilát: „Co jest pravda?“

Když to pověděl, vyšel opět k židům a řekl jim: „Já na něm žádné viny nenalézám.⁵¹ Jest však u vás obyčej, abych vám propustil jednoho vězně o velikonocích. Chcete tedy, abych vám propustil krále židovského?“ I vzkřikli opět všichni řkouce: „Ne toho, nýbrž Barabáše.“ - Ten Barabáš byl lotr. -

Tu Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovati. Vojáci, spleťše korunu z trní, vložili mu ji na hlavu a přioděli ho rouchem šarlatovým. Přicházeli k němu a říkali: „Zdráv buď, králi židovský!“ A dávali mu poličky.

I vyšel Pilát opět ven a řekl jim: „Hle, vedu vám ho ven, abyste poznali, že na něm žádné viny nenalézám.“ - Tu vyšel ven Ježíš, nesa korunu trnovou a roucho šarlatové. - I řekl jim: „Ejhle, člověk!“⁵² Jak ho tedy uzřeli velekněží a pochopové, zvolali: „Ukřižuj, ukřižuj ho!“ Dí jim Pilát: „Vezměte ho vy a ukřižujte, neboť já na něm viny nenalézám.“ Židé mu odpověděli: „My máme zákon, a podle zákona má umříti, neboť se činil Synem Božím.“

Když Pilát uslyšel to slovo, obával se více.

I vešel opět do soudní síně a řekl Ježíšovi: „Odkud jsi ty?“ Ale Ježíš nedal mu odpovědi. I řekl mu Pilát: „Se mnou nemluvíš? Nevíš, že mám moc tebe propustit a mám moc tebe ukřižovati?“ Ježíš mu odpověděl: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby ti nebylo dáno shůry, proto ten, kdo mě tobě vydal, má větší hřích.“ Odtud Pilát hleděl ho propustit, ale židé křičeli: „Propustíš-li ho, nejsi přítel císařův, neboť každý, kdo se činí králem, protiví se císaři.“ Pilát uslyšev ta slova, vyvedl Ježíše ven a posadil se na soudnou stolicí na místě, které slove Lithostrotos, hebrejsky Gabbatha. Byl pátek velikonoční, okolo hodiny šesté, i řekl židům: „Ejhle, král váš!“ Ale oni vzkřikli: „Pryč s ním, pryč s ním, ukřižuj ho!“ Řekl jim Pilát: „Krále vašeho ukřižují?“ Velekněží odpověděli: „Nemáme krále, leč jen císaře.“ Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován. I vzali Ježíše a vyvedli ho.

A nesa sobě kříž vyšel na místo, které slove Lebčí, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali a s ním dva jiné po obou stranách, Je-

žíše uprostřed. I dal napsati Pilát také nápis a dal jej na kříž. Bylo napsáno: „Ježíš Nazaretský, král židovský.“ - Tento nápis čtlo mnoho židů, neboť místo, kde Ježíš byl ukřižován, bylo blízko města, bylo to napsáno hebrejsky, řecky a latinsky. I řekli velekněží židovští Pilátovi: „Nepiš, král židovský, nýbrž že on řekl: Jsem král židovský.“ Pilát odpověděl: „Co jsem napsal, to jsem napsal.“

Když tedy vojáci ukřižovali Ježíše, vzali roucha jeho a učinili čtyři díly, každému vojínu díl, a sukni. - Byla pak ta sukne něsešívaná, odvrchu všecka veskrze utkaná. - Proto řekli mezi sebou: „Netrhejme ji, nýbrž losujme o ni, čím bude.“ Aby se naplnilo Písmo, které praví: Rozdělili sobě roucha má a o oděv metali los. Vojáci to tedy učinili.

Stály pak u kříže Ježíšova jeho matka a sestra matky jeho Maria Kleofášova a Maria Magdalena. Ježíš uzřev matku a toho učedníka, kterého miloval,⁵³ jak tu stojí, řekl matce své. „Ženo, hle, syn tvůj!“ Potom řekl učedníkovi: „Hle, matka tvá!“

Od té chvíle přijal ji ten učedník k sobě. Potom Ježíš vida, že jest již všecko dokonáno, aby se splnilo Písmo, pravil: „Žízním.“ Stála tam nádoba plná octa. I nasadili na yzop houbu plnou octa a podali mu ji k ústům. Když Ježíš ocet přijal, řekl: „Dokonáno jest.“⁵⁴ A nakloniv hlavu, vypustil duši.

Poněvadž byl pátek, tedy židé, aby nezůstala těla na kříži v sobotu - neboť ta sobota byl den veliký⁵⁵ - prosili Piláta, aby jim byly zlámány nohy a aby byli sňati s kříže. Přišli tedy vojáci a zlámali nohy jednomu i druhému, jenž s ním byl ukřižován. Když však přišli k Ježíšovi a uzřeli ho již mrtvého, nezlámali mu nohou, ale jeden z vojínů bodl ho kopím v bok, a hned vyšla krev a voda.⁵⁶ Ten, který to viděl, vydal svědectví o tom - a pravdivé jest svědectví jeho, on ví, že pravdivé věci mluví, abyste i vy uvěřili. - Stalo se to, aby se splnilo Písmo: Kostí mu nezlomíte. A opět jiné Písmo dí: Uvidí, koho bodli.

Potom Josef z Arimathie, jsa učedníkem Ježíšovým, ale tajným pro strach před ži-

dy, požádal Piláta, aby směl sejmouti tělo Ježíšovo. Pilát dovolil. Přišel tedy a sňal tělo Ježíšovo. Přišel však i Nikodem, který byl přišel k Ježíšovi nejprve v noci, a přinesl smíšeninu myrhy a aloe, asi sto liber. I vzali tělo Ježíšovo a obvinuli je prostěradly a vonnými věcmi, jak jest u židů obyčej pochovávat. Na tom místě, kde byl ukřižován, byla zahrada a v té zahradě nový hrob, do něhož ještě nikdo nebyl položen. Tam tedy pro pátek židovský položili Ježíše, poněvadž hrob byl blízko. (*Jan k 18, k 19.*)

Vzkříšení a nanebevstoupení Páně.

V neděli Maria Magdalena přišla ke hrobu ráno, když ještě bylo tma, a uzřela kámen od hrobu odvalený. I běžela a přišla k Šimonu Petrovi a k jinému učedníku, kterého miloval Ježíš, a řekla jim: „Vzali Pána z hrobu a nevíme, kam ho položili.“ Vyšel tedy Petr i ten druhý učedník a šli k hrobu. Běželi oba spolu, ale ten druhý

učedník běžel napřed, rychleji než Petr, a přišel k hrobu první. Nachýliv se uzřel tam ležeti prostěradla, ale nevešel.

Tu přišel Šimon Petr, který šel za ním, a vešel do hrobu, uzřel tam ležeti prostěradla, a rouška, kterou měl na hlavě, neležela s prostěradly, nýbrž byla svinuta na jiném místě. Potom tedy vešel tam i ten učedník, který přišel první ke hrobu, uzřel a uvěřil - neboť ještě nerozuměli Písmu, že musí z mrtvých vstáti. - I odešli učedníci ti zase domů.

Maria však stála u hrobu venku plačíc. Jak plakala, naklonila se a nahlédla do hrobu. I uzřela dva anděly seděti v rouše bílém, jednoho u hlavy, druhého u nohou, kde prve leželo tělo Ježíšovo. Ti jí řekli: „Ženo, proč pláčeš?“ Dí jim: „Vzali Pána mého a nevím, kam ho položili.“ To pověděvši obrátila se nazpátek a spatřila Ježíše, jak stojí, ale nevěděla, že to jest Ježíš.⁵⁷ Dí jí Ježíš: „Ženo, proč pláčeš? Koho hledáš?“ Ona domnívající se, že to jest zahradník, řekla mu: „Pane, vzal-li jsi ho ty, pověz mi kam jsi ho položil, a já si ho vezmu.“ Dí jí

Ježíš: „Maria!“ Ona se obrátila a řekla mu: „Rabboni,“ to jest „Mistře“. Dí jí Ježíš: „Nedotýkej se mne, neboť jsem ještě nevystoupil k Otci svému, ale jdi k bratrům mým a pověz jim: Vystupuji k Otci svému a k Otci vašemu.“ Maria Magdalena šla a zvěštovala učedníkům: „Viděla jsem Pána a toto mi řekl.“

Když byl večer toho dne, neděle, a pro strach před židy dveře byly zavřeny tam, kde byli učedníci shromážděni, Ježíš přišel a postaviv se mezi ně řekl jim: „Pokoj vám!“ To pověděv ukázal jim ruce i bok. I zaradovali se učedníci, spatřivše Pána. Tu jim řekl opět: „Pokoj vám; jako mne poslal Otec, i já posílám vás.“ To pověděv dechl na ně a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého, kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým je zadržíte, zadrženy jsou.“

Tomáš však, jeden z dvanácti, který slove Blíženec, nebyl s nimi, když přišel Ježíš. Ti druzí učedníci mu řekli: „Viděli jsme Pána.“ Ale on řekl jim: „Neuzřím-li v rukou jeho rány hřebův a nevpustím-li prst svůj

na místo hřebův a nevloží-li ruku svou v jeho bok, neuvěřím.“ Po osmi dnech byli učedníci jeho opět uvnitř a Tomáš s nimi. Tu přišel Ježíš zavřenými dveřmi a postaviv se mezi ně, řekl: „Pokoj vám!“ Potom dí Tomášovi: „Vlož prst svůj sem a viz ruce mé a vztáhni ruku svou a vpusť ji v bok můj, a nebudiž nevěřící, nýbrž věřící.“ Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ Řekl mu Ježíš: „Že jsi mě uviděl, uvěřil jsi, blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ (*Jan 20, 1-29.*)

Jim se také živým ukázal po svém utrpení mnoha důkazy a zjevuje se jim po čtyřicet dní mluvil o království Božím.

A když s nimi jedl, poručil jim, aby neodcházel z Jerusalema, nýbrž aby očekávali zaslíbení Otcovo, které pravil - „slyšeli jste z úst mých, neboť Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni⁵⁸ Duchem svatým po nemnohých dnech“. I tázali se ho ti, kteří se shromáždili: „Pane, v tomto-li čase obnovíš království pro Izraelity?“ Ale on řekl jim: „Nepřísluší vám znáti časy ani chvíle, které Otec ustanovil mocí sobě vlastní,

avšak obdržíte sílu, když na vás sestoupí Duch svatý, a budete mi svědky v Jerusalemě a po všem Judsku i Samařsku, ano až do končin země.“ A to pověděv byl vyzvižen před jejich zraky, a oblak vzal ho s očí jejich. A jak hleděli upřeně do nebe, když se tam ubíral, hle, dva muži stáli u nich v rouše bílém a řekli: „Muži galilejští, proč stojíte a hledíte do nebe? Ten Ježíš, který vzat jest od vás do nebe, přijde tak, jak jste ho viděli do nebe jíti.“

Tu se vrátili do Jerusalema s hory, zvané „Olivová“, která jest blízko Jerusalema vzdáli cestu sobotní. (*Act. Ap. 1, 3-12.*) Je však ještě mnoho jiných věcí, které učinil Ježíš, kdyby napsána byla každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by musily býti napsány. (*Jan 21, 25.*)

Také mnoho jiných divů činil Ježíš před svými učedníky, které nejsou psány v knize této. Tyto však jsou napsány, abyste uvěřili, že Ježíš jest Kristus, Syn Boží, a věřice abyste měli život věčný ve jménu jeho. (*Jan 20, 30, 31.*)

POZNÁMKA Tento život Pána Ježíše Krista je sestaven ze slov všech čtyř evangelií a kromě nadpisů není ani slovo přidáno. V dějinách katolického písemnictví se nazývá takováto soustava života Kristova evangelickou harmonií. Nejstarší takovouto sestavou je tak zv. Diatessaron od Tatiána, která byla po dlouhá staletí velmi zhusta užívána a vážena. Na tomto Diatessaron a na spise sv. Augustina *De consensu evangelistarum* spočívají všechny pozdější harmonie. Po stránce vědecké nelze harmoniím přikládati velkého významu, neboť po zjištění, že evangelia se rozšířila v církvi dříve, než byla napsána, ústně a že je svatí evangelisté pod vedením Ducha sv. sepsali tak, jak je slyšeli od současníků Páně nebo jak je sami slyšeli, víme, že evangelia nemíní nám podati časového postupu v životě Spasitelově, nýbrž sděliti jeho učení a činy. Avšak pro seznámení s životem, duchem a učením Pána Ježíše Krista především u těch, kteří se s ním mají po prvé setkat, je takováto harmonie téměř nepostradatelná. A protože jest již dnes velké množství lidí, kteří vinou okolností přicházejí do styku s Kristem Pánem teprve v dospělém věku, je třeba dáti jim do rukou pro první seznámení úplný a přece stručný životopis Páně, který by jim vylíčil jak jeho vnější dějiny, tak i ducha a jádro jeho učení. A to byl náš úmysl, když jsme sestavovali tuto knížku, která bude pro mnohé prvním slovem o našem Spasiteli.

P. Dr Jan Ev. Urban OFM.

- ¹ Na počátku všeho, tedy tehdy, kdy mimo Boha nebylo nic.
- ² Slovo, řecky Λόγος (logos), znamená myšlenku, důvod, rozum. Slovem se nazývá Syn Boží vzhledem k Otci proto, že věčný Otec v něm jako ve své Myšlence vše poznává a podle ní vše tvoří, a aby se vyjádřilo nehmotné pložení Syna z Otce oproti hmotnému stvoření.
- ³ Nebylo tedy s Otcem táž osoba.
- ⁴ Ale má s Otcem božskou přirozenost.
- ⁵ T. j. ne pouze jako jest každý tvor jaksi synem Božím, nýbrž dítkami, které mají s Otcem vnitřní spojení a poměr osobní.
- ⁶ T. j. z rodu.
- ⁷ Z Jakuba vznikl celý národ izraelský, vyvolený, aby z něho vyšel Spasitel světa, a jest předchůdcem a předobrazem duchovního království - církve Kristovy, v níž vládne Kristus na věky.
- ⁸ Vtělilo se, stalo se člověkem. Co byl, být nepřestal, - Bůh, - a čím nebyl, - člověkem, - býti začal.
- ⁹ Mezi apoštoly, kteří viděli jeho božskou mocí konané zázraky.
- ¹⁰ Než se sešli k společnému bydlení, neboť ženich si odváděl nevěstu delší dobu od zasnoubení do svého domu.

- ¹¹ T. j. Spasitel.
- ¹² Odkud pocházel jeho rod.
- ¹³ Aby se právě zdůraznilo její panenství, píše evang. „prvorozeného“.
- ¹⁴ Nerozuměli vše, co toto slovo obsahovalo o poslání Kristovu.
- ¹⁵ Hebrejský výraz dabar, t. j. slovo, má též význam, jako se říká v češtině „věc, událost“.
- ¹⁶ Křest sv. Jana Křtitele nebyl křtem svátostným, který uděluje milost posvěcující, nýbrž symbolem pokání a přiznáním se k polepšení života.
- ¹⁷ Kristus se dal pokřtíti, aby schválil pokání, které křest Janův vyjadřoval.
- ¹⁸ Kristus odmítá vliv Panny Marie na první zážrak, protože na jednání, které se týkalo vykupitelského poslání, nesměl míti nikdo vlivu, leč vůle Boží. Ale Kristus praví svou otázkou, že jeho hodina prvního projevu božství již přišla z vůle Boží a ne pro prosbu Panny Marie.
- Viz Knabenbauer, In Jo, str. 127 a další.
- ¹⁹ Podle zákona se židé před jídlem i mezi jídlem myli, aby se snad neposkvrnili dotekem něčeho podle zákona nečistého a tím nebyli vyloučeni z obětí.
- ²⁰ Tak důvěrně jako svým učedníkům, neboť věděl, jak chápou pozemsky jeho poslání. - Jde o prvé velikonoce veřejné činnosti Páně.
- ²¹ Kristus zjevuje nutnost a podstatu svého křtu.

- ²² Z těla tělesný život, ze křtu život duše nadpřirozený pro věčnost.
- ²³ V sobotu uzdravoval nemocné, a ač to činil božskou mocí, přece židé mysleli zcela nedůsledně, že porušuje sobotní klid.
- ²⁴ Kristus zde mluví o tom, že má i jako člověk k Otci poměr božského Syna.
- ²⁵ Totiž ten Syn člověka, kterého předpověděl Daniel 7, 13.
- ²⁶ Následuje t. zv. řeč horská, která obsahuje v jádře celé učení a ducha Kristova (5.-7. kap.).
- ²⁷ Starý Zákon.
- ²⁸ Spravedlnost, t. j. mravnost, ctnost.
- ²⁹ Zákonníci dbali o vnější plnění Zákona.
- ³⁰ Farizeové hledali v plnění Zákona svou čest před lidmi.
- ³¹ Předkům vašim.
- ³² Nejen vnější křivda bližnímu, ale i vnitřní hněv je hříchem. Vnitřní hněv by již zasloužil odsouzení. Nadávka již odsouzení nejvyšším soudem (veleradou); blázne čili bezbožníku pak již trestu věčného jakožto těžké ublížení.
- ³³ Přirovnání, že se nutno raději zbaviti věci tak drahé, jako oko, než hřešiti.
- ³⁴ St. Zák. pro určité příčiny rozluky dovoloval.
- ³⁵ V tom případě je dovolen rozvod.
- ³⁶ Nový Zákon jest zákonem pravdy a upřímnosti.
- ³⁷ Ne pomsta, nýbrž nepřekonatelná dobrota jest duchem křesťanským.
- ³⁸ Lidé u židů opovržení.

- ³⁹ Jak se na co člověk dívá, takovým se stává celý. Dobrý pohled na vše činí celého člověka jasným.
- ⁴⁰ Těsná brána a úzká cesta jest život vymezený a určený Božími příkázáními a evangeliem, široká brána a cesta jest život volný podle vášní a světa.
- ⁴¹ Nepravý prorok jest, kdo učí lidi žítí jinak než podle vůle Boha, Kristem zjevené.
- ⁴² Kristus nesoudí podle zdání světa, nýbrž podle srdce.
- ⁴³ Třetí velikonoce veřejné činnosti Kristovy.
- ⁴⁴ Lid zůstal na straně moře, kde Kristus včera rozmnožil chleby. Věděli, že tam byla jen jedna loď, na které odpluli učedníci bez Ježíše. Potom tam teprve připluly jiné lodi, na nichž se pak někteří přeplavili do Kafarnaum.
- ⁴⁵ Nedůsledně chtějí říci, že zázrak nasycení není nijak novým důkazem mesiášství Kristova, neboť podobný se stal již i předkům na poušti.
- ⁴⁶ Kristus převádí řeč od pozemského pokrmu na duchovní, to jest na víru a eucharistii.
- ⁴⁷ Nikdo nemůže uvěřiti v božský původ Kristův bez milosti.
- ⁴⁸ Života nesmrtelného, který se může jedině nazývati prostě životem.
- ⁴⁹ Velitel.
- ⁵⁰ Annáš býval veleknězem, ale byl Římany sesazen a vládl po něm Kaifáš.
- ⁵¹ Protože Kristu nešlo o politické království.

- ⁵² Pilát chtěl židy dojmouti, aby upustili od Ježíšova usmrcení.
- ⁵³ Sv. Jana apoštola.
- ⁵⁴ Dokonáno jest vše, co měl Kristus podle vůle Boží na zemi vykonati.
- ⁵⁵ Velký svátek velikonoční.
- ⁵⁶ Lékařsky příznak smrti zadušením.
- ⁵⁷ Jednak bylo šero, jednak si ho ani v bolesti blíže nevšimla.
- ⁵⁸ Pokřtěni, t. j. jako ponoření do milosti Duha sv., který na ně sestoupí. Nejde o svátost křtu, protože apoštolé buď už byli pokřtěni nebo obdařeni přímo od Krista křestním znovuzrozením, t. j. znamením nezrušitelným a milostí.

* * *

PŘEHLED ŽIVOTA SYNA BOŽÍHO

<i>Syn Boží od věčnosti v Bohu Trojjediném . . .</i>	7
<i>Vtělení Syna Božího</i>	8
<i>Narození z Marie Panny</i>	10
<i>Žjevení Syna Božího</i>	
<i>Jádro učení Kristova (řeč na hoře, mravní zákon)</i>	19
<i>Zaslíbení největšího Tajemství (Eucharistie) .</i>	34
<i>Zaslíbení tajemství Církve (kněžství a pa- pežství</i>	36
<i>Ustanovení stálé přítomnosti a nekrvavé oběti</i>	
<i>Syna Božího v lidstvu Eucharistií</i>	43
<i>Smrt Syna Božího na kříži (oběť krvavá) . . .</i>	51
<i>Vzkříšení a výstup Syna Božího v oslaveném těle na nebesa, jenž zůstává v těle eucha- ristickém a v těle církve lidstvu do konce věků. Amen</i>	52

OBSAH

Vstup	7
Vtělení, narození a mládí Syna Božího	8
Život, činnost a učení Pána Ježíše Krista . .	13
Útrpení a smrt Pána Ježíše Krista	44
Vzkříšení a nanebevstoupení Páně	52
Poznámka	57

ŽIVOT PÁNA NAŠEHO JEŽÍŠE KRISTA

vlastními slovy Evangelii

Sestavil Dr J. Ev. Urban OFM

Imprimatur. Ex Ordinariatu Pragensi Nr. 4224

die 9. Junii 1945

Canonicus Dr Jaroslaus Kulač, Cancellarius

Vydalo l. P. 1946 nakladatelství Vyšehrad v Praze

Podle osnovy Antonína Lískovce vytiskly Č. A. T.

Českomoravské akciové tiskařské a vydavatelské
podniky v Praze. - *Druhé vydání.* Cena Kčs 15.—

